

20 Yanvardan istiqlalımıza uzanan yol

Ölkəmizin ictimai-siyasi həyatına 20 Yanvar faciəsi kimi daxil olmuş bu günün xalqımızın milli yaddaş fəlsəfəsi və özünüdərk prosesində xüsusi yeri var. Bu hadisə tariximizdə hüzn və qürur günü olmaqla iki mühüm əbədiyaşar paradıqmanı özündə ehtiva edir. Ən yeni tariximizdə bir sıra hadisələr vardır ki, bunlar xalqımızın milli mənlik şüurunda dərin izlər qoymuşdur. 20 Yanvar məhz belə tarixi hadisələrdəndir. Ordumuzun Vətən müharibəsində qələbəsinin ideoloji təməlinə həm də 20 Yanvar faciəsindən başlanan suverenlik, milli birlik, azərbaycançılıq, dövlətçilik amalları dayanır. 20 Yanvar şəhidləri suverenliyi milli təkəkkürümüzün əbədi paradıqmasına çevirə bildilər.

20 Yanvar hadisəsi yalnız tarixi faciə deyildir. Müqayisələr göstərir ki, insanların suverenlik, azadlıq, vətənpərvərlik uğrunda bir araya gələrək verdikləri qurbanlar, yaşadıkları faciələr gələcək nəsillər üçün qürur, iradə, ideoloji prioritet prinsiplərini də müəyyənləşdirmiş olur. 20 Yanvar hadisəsi də ölkəmizin yeni tarixində məhz belə tarixi hadisələrdəndir. Bu gün həmin hadisəni anan hər bir Azərbaycan vətəndaşının qəlbində belə amallar yaşayır: Azərbaycan-azərbaycançılıq, vətən-vətəndaşlıq, dövlət-dövlətçilik, milli iftixar- milli qürur. Deməli, bu kimi prioritet amalları özündə yaşadan faciə qurbanları həmişə iftixar yerimiz, həmin hadisə isə anım günümüz, hüzn günümüz olmaqla bərabər məqsədlərimizin, dövlətçiliyimizin, azərbaycançılığımızın gələcək uğurları, gələcək möhkəmliyinin ideoloji təməl prinsiplərindəndir.

20 Yanvar hadisəsi, eyni zamanda, həm ümumxalq faciəsi, həm də müstəqillik, istiqlal uğrunda xalqımızın apardığı milli azadlıq hərəkatının zirvəsi kimi Azərbaycan tarixinə həkk olunmuşdur. Ümummilli lider Heydər Əliyevin söylədiyi kimi, "bu təcavüz xalqımızı mənəvi cəhətdən çox sarsıt-sa da, itkilərə məruz qoysa da, onun mənliliyini tapdalaya bilmədi, qürurunun sındıra bilmədi, qəhrəmanlıq salnaməsinə yeni bir səhifə kimi yazıldı". Doğrudan da, 20 Yanvar

hadisəsi ərəfəsi və bu hadisədən sonrakı dövr göstərdi ki, 70 il sovet sistemində yaşamasına baxmayaraq, azərbaycanlıların vətəndaşlıq düşüncəsini çərçivəyə salmaq mümkün olmamış, xalqımız tarixi yaddaş və milli özünüdərk keyfiyyətlərini qoruyub saxlamışdır.

Müasir azərbaycanlı multikultural düşüncənin, tolerant təkəkkürün daşıyıcısıdır. Bu fəlsəfənin mahiyyətində dayanan tolerantlıq bu gün Azərbaycanın siyasi kursunun prioritet paradıqmalarındandır. Bu prinsipin məğzində dayanan multikulturalıq bu gün Azərbaycanın dövlət siyasətinin ana xəttində mühüm məsələlərdəndir. 20 Yanvar hadisəsində ölkəmizdə yaşayan hər bir xalqın nümayəndəsi şəhidlik zirvəsinə yüksəlmiş, hər bir etnosun azərbaycançılıq, vətənpərvərlik amalı möhkəmlənmişdir. 20 Yanvar hadisəsi yalnız Ümumxalq Hüzn Günü deyildir. Bu gün həm də Azərbaycan vətəndaşının səsinin

dünyaya haray çəkdiyi bir gündür. Bu faciəyə ilk olaraq öz münasibətini bildiren ümummilli lider Heydər Əliyev olmuşdur. Belə ki, ulu öndər 21 yanvar 1990-cı il tarixdə faciə ilə əlaqədar Azərbaycanın Moskvadakı Daimi Nümayəndəliyində keçirilən yığıncaqda çıxış edərək, bu hadisəni törədən şəxsləri kəskin şəkildə tənqid etmiş, onu hüquqa, demokratiyaya yad, humanizmə zidd hesab etdiyini bildirmişdir.

Həmin andan başlayaraq, gedən proseslər bütün dünya qarşısında Azərbaycan vətəndaşı üçün müstəqillik ideallarının nə qədər mühüm bir dəyər olduğunu göstərməkdədir. 20 Yanvar şəhidlərinin anım günü milli qürur mənbəyimizdir. Belə ki, 20 Yanvar hadisəsi zamanı şəhid olan insanların, xalqımızın qəhrəman nümayəndələrinin anımının illər keçdikcə daha da kütləviləşməsi, daha böyük izdihamlı müşayiət olunması onu göstərir ki, xalqımız

ölkəmizin ərazi bütövlüyü müstəqillik yolunda, dövlətçilik ənənələrinin möhkəmliyi uğrunda birgədir, mütəşəkkildir. Dövlətimizin tolerant ideoloji kursunun təməlinə həm də xalqımızın 20 Yanvar hadisəsi kimi çətin anlarda göstərdiyi milli birlik və azərbaycançılıq ideyası dayanır.

Dünya artıq özünün yeni global epoxasını yaşayır. Təəssüf ki, bir sıra münəfiqə ocaqlarının davam etməsi dünyanın bəzi dairələri üçün maraqlıdır. Yalnız müstəqillik, azadlıq, milli birlik, dövlətçilik maraqları ətrafında sıx birləşən xalqların dünyanın ideoloji, bioloji təhdidlərindən qorunması mümkündür. Milli birlik bu gün həm də dünyanı bürümüş pandemiya təhdidlərindən qorunmaq yolunda prioritet istiqamət olmalıdır. Yalnız tarixi keçmiş zəngin olan xalqların faciəli məqamlarla üzleşməsi zamanı göstərdiyi qətiyyət və iradə hesabına dünyanın inkişafının yeni səhifələri açılır.

Bu gün Azərbaycan Prezidentinin hərbi-diplomatik uğurları nəticəsində Ermənistanın ərazilərimizdə formalaşdırdığı hərbi xuntanın darmadağın edilməsi, həm də regionun inkişafı üçün yeni sosial-mədəni, iqtisadi perspektivlərin təməlini qoydu. Müasir Azərbaycan iqtisadi baxımdan dünyanın inkişafında yeni səhifə açan ölkələrdəndir. Yalnız iqtisadi baxımdan deyil, mədəni, humanitar aspektdən də bu, belədir. Sosial-mədəni kontekstdə mədəniyyətlərin dialoq axtarıqlarının müzakirə yerinə çevrilmiş ölkəmiz, həm də tolerantlıq fəlsəfəsini özünün və müttəfiqlərinin ideoloji prioritetinə çevirərək, 20 Yanvar şəhidlərinin amallarını yaşadır və möhkəmləndirir.

Azərbaycan 44 günlük savaşa qalib gəlməklə bölgənin əsl potensialının həyata keçirilməsinə mane olan səbəbi aradan qaldırdı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin beynəlxalq münasibətlərin tənzimlənməsində apardığı pragmatik siyasi kurs regional sabitliyin yeni ideoloji xəttini müəyyənləşdirdi. Ölkəmizin suverenliyinin daha da möhkəmlənməsi ideyasına səbəb olan 44 günlük Vətən müharibəsi 20 Yanvardan başlanan şərəfli yolun ülvi zirvəsi oldu.

Hüseyn İBRAHİMOV,
AMEA Fəlsəfə və Sosiologiya
Institutunun aparıcı elmi işçisi,
fəlsəfə doktoru